Ikast Brande Gymnasium

Elevmanual

Intern flerfaglig prøve i kultur- og samfundsfagsgruppen (KS)

2p, Vintereksamen 2026

Indhold:

I.	Generelt om den interne flerfaglige prøve og det forberedende forløb	s. 3
II.	Vejledning	s. 3
III.	Det kortere skriftlige produkt	s. 4
IV.	Datoliste for den interne flerfaglige prøve 2026	s. 4
V.	Lektionerne hvor der arbejdes med det kortere skriftlige produkt	s. 5
VI.	Forslag til indholdet i det kortere skriftlige produkt:	s. 5-6
VII.	Forslag til arbejdsprocessen	s. 7
VIII.	Hvad gør jeg med det bilagsmateriale, jeg har trukket?	s. 8
IX.	Hvordan *kan* min præsentation ved den mundtlige eksamen se ud?	s. 9
X.	HF-Bekendtgørelsen august 2017 om prøveform og den interne flerfaglige prøve	s. 10
XI.	HF-Bekendtgørelsen august 2017 om de faglige mål	s. 11

I. Generelt om den interne flerfaglige prøve og det forberedende forløb

Undervisningen i ks afsluttes i uge 48. Herefter starter eksamensforløbet. Eksamen i ks består af to eksaminer, nemlig en intern flerfaglig mundtlig prøve, som denne manual omhandler, og en ekstern mundtlig prøve i ét af de tre ks-fag. Du får en karakter for hver af de to prøver; hver af karaktererne vægtes med 1 i udregningen af dit eksamensgennemsnit.

At prøverne er henholdsvist "interne" og "eksterne" betyder, at der ud over dine faglærere ved den "interne" prøve vil være en censor *fra skolen* i et af de tre fag, mens der ud over din faglærer ved den "eksterne" prøve vil være en censor *fra en anden skole* med det samme fag som eksamensfaget.

Den interne flerfaglige prøve afholdes i december, og den mundtlige prøve i et af de tre ks-fag afholdes i uge 1 2027.

Den **interne** faglige prøve består af to dele, nemlig:

- Et kortere skriftligt produkt der udarbejdes i ugerne 49-50 (det skal afleveres tirsdag i uge 50 kl. 09:40)
- En mundtlig eksamen der finder sted i uge 51. Den mundtlige eksamen tager udgangspunkt i det kortere skriftlige produkt.

I uge 49 og mandag i uge 50 ryddes skemaerne i 2p i 14 lektioner til udarbejdelse af det kortere skriftlige produkt (se planen på side 5).

Du kan vælge at udarbejde det kortere skriftlige produkt helt eller delvist sammen med andre elever i klassen. Hvis du vælger at arbejde sammen med andre, kan det som udgangspunkt højst være sammen med to andre. Hvis du ikke ønsker at arbejde sammen med andre, placeres du i en såkaldt *teknisk eksamensgruppe*. En *teknisk eksamensgruppe* er en gruppe, som trækker det samme eksamenssæt, som herefter kan samarbejde, men skal aflevere hver deres KSP. I løbet af uge 47 vil I blive fordelt i eksamensenheder (grupper). Sidst i uge 48 trækker gruppen (uanset om det er en teknisk eller arbejdsgruppe) det materialesæt, som I eksamineres i. Den mundtlige eksamen er individuel uanset, om du arbejder alene eller i en gruppe.

II. Vejledning

Dine ks-lærere fungerer som vejledere igennem forløbet. På side 5 i dette hæfte kan du se, hvornår dine ks-lærere er til stede i løbet af de lektioner, hvor du arbejder med det kortere skriftlige produkt.
Der er mødepligt til alle lektioner.
Det er meget vigtigt, at du gør brug af dine vejledere igennem forløbet. Det er også vigtigt, at du forud for vejledningen gør dig klart, hvilke ting du ønsker at snakke med vejlederne om.
Emner til vejledningen kan f.eks. være:

- Overvejelser over problemformulering og problemstillinger; herunder hvordan du har tænkt dig, at de tre fag skal indgå i arbejdet

- Din disposition for arbejdet med problemstillingerne

- Det materiale du selv har fundet, og hvordan du ønsker at anvende det.

III. Det kortere skriftlige produkt

Det kortere skriftlige produkt til den interne flerfaglige prøve i ks skal have et omfang på **2-4 sider** og skal indeholde:

- Forløbets titel (overskrift)
- En flerfaglig problemformulering
- Oversigt over de problemstillinger der er arbejdet med
- En behandling af problemstillingerne ud fra:
    a) Den trukne opgaves bilag
    b) Begreber og viden fra alle tre fag
    c) Egen indsamlet empiri eller selvfunden supplerende fagligt materiale
- En samlet konklusion på problemformuleringen

IV. Datoliste for den interne flerfaglige prøve 2025

Dato	**Aktivitet**
Uge 47 torsdag i 5. lektion	Orientering om det interne flerfaglige prøveforløb ved ML og LL
Uge 47 fredag i 3. lektion	Du vælger, om du vil arbejde individuelt eller i en gruppe omkring eksamensopgaven og det kortere skriftlige produkt
Uge 48 fredag i sidste projektlektion	Grupperne trækker eksamensopgave ved ML, LVJ og LL
Hele uge 49 og mandag i uge 50	I alt 14 lektioner til udarbejdelse af det kortere skriftlige produkt under vejledning af KS-lærerne. Vejledningslektionerne fremgår også af Lectio
Uge 50 tirsdag den 8. dec. kl. 09:40	Eleverne afleverer det kortere skriftlige produkt i Lectio under Opgaver senest kl. 09.40. **Vær opmærksom på, at det ikke er muligt at aflevere efter kl. 09.40.**
Uge 51 mandag og tirsdag	Mundtlig eksamen i den interne flerfaglige prøve i KS. Se eksamensplan i Lectio

V. Lektionerne hvor der arbejdes med det kortere skriftlige produkt

Der vil være én af dine ks-lærere til stede i alle lektioner, hvor der arbejdes med det kortere skriftlige produkt. Vær opmærksom på, at der er anden undervisning ind imellem de lektioner, hvor du arbejder med det kortere skriftlige produkt (se dit eget skema i Lectio).

Uge 49 og 50 – 2p

Lektion	Mandag30.11	Tirsdag 1.12	Onsdag 2.12.	Torsdag 3.12	Fredag 4.12.	Mandag 7.12.
1.lektion	Anden undervisning	Anden undervisning	**Projektlektion**	Anden undervisning	Anden undervisning	Anden undervisning
2.lektion	Anden undervisning	Anden undervisning	Anden undervisning	Anden undervisning	Anden undervisning	Anden undervisning
3.lektion	**Projektlektion**	Anden undervisning	**Projektlektion**	**Projektlektion**	**Projektlektion**	**Projektlektion**
4.lektion	Anden undervisning	**Projektlektion**	Anden undervisning	**Projektlektion**	**Projektlektion**	**Projektlektion**
5.lektion	Anden undervisning	**Projektlektion**	**Projektlektion**	**Projektlektion**	**Projektlektion**	Anden undervisning

VI. Forslag til indholdet i det kortere skriftlige produkt:

Det kortere skriftlige produkt skal have et omfang på **2-4 fysiske sider**. Den *undersøgelse*, du laver, kan selvfølgelig ikke være på de 2-4 sider, det kortere skriftlige produkt må fylde. Derfor skal du se det kortere skriftlige produkt som en måde at præsentere din undersøgelse på; **en præsentation som du uddyber ved den mundtlige eksamen.**

Hvad skal jeg så tage med i mit kortere skriftlige produkt?

- Titel; altså en overskrift.
- En KORT indledning til emnet (2-5 linjer); f.eks. hvordan dit emne hænger sammen med forløbets titel
- En præsentation af den flerfaglige *problemformulering* du har arbejdet ud fra
- En præsentation af de *problemstillinger* der er arbejdet med
- En præsentation af dit arbejde med problemstillingerne ud fra*:
    a) Det trukne bilagsmateriale
    b) Stof fra alle tre fag
    c) Relevant supplerende materiale som du selv skal finde
- Konklusioner på arbejdet med problemstillingerne
- En overordnet konklusion på problemformuleringen
- En oversigt over anvendt materiale = litteraturliste.

* I denne del af besvarelsen vil du ikke have plads til alle de oplysninger og resultater, du er nået frem til i arbejdet med hver enkelt problemstilling. Det er derfor nødvendigt, at du overvejer, hvad der skal med i det skriftlige produkt, og hvad der skal "gemmes" til den mundtlige præsentation.

Man kan sige, at hver *problemstilling* består af 3 dele; nemlig:

1. Selve problemstillingen; altså **spørgsmålet**
2. **Svaret** på problemstillingen
3. **Dokumentation** for svaret på problemstillingen. Det vil bl.a. sige relevante citater fra og henvisninger til det materiale, du arbejder med (dit trukne materialesæt og selvfundne materiale)

Det kortere skriftlige produkt skal indeholde alle de problemstillinger, du har arbejdet (punkt 1). Til hver problemstilling i det kortere skriftlige produkt skal du formulere et *overordnet* svar (punkt 2). Det overordnede svar på en problemstilling kalder vi en *delkonklusion*, som i omfang fylder ca. 5-10 linjer pr. problemstilling. Endelig skal du også beskrive, hvad der i det anvendte materiale ligger til grund for svaret på hver af problemstillingerne; altså det vi kalder *dokumentation* (punkt 3). Jo bedre dokumentation du har for dine svar, jo stærkere er de. Som nævnt er der i det kortere skriftlige produkt ikke plads til at medtage hele dokumentationen for alle svar på problemstillingerne. Særligt svar på problemstillinger på de højere taksonomiske niveauer (analyse, diskussion og vurdering) skal dokumenteres grundigt. Det betyder, at dele af dokumentationen for dine svar skal "gemmes" til den mundtlige præsentation. Det kan f.eks. være nogle centrale citater fra teksterne, en tabel eller en illustration, som du så medbringer til den mundtlige præsentation. Det er til gengæld **MEGET VIGTIGT**, at du til den mundtlige eksamen får uddybet din *dokumentation* for, hvordan du er nået frem til svaret på hver af problemstillingerne.

Herunder er der et forslag til, hvordan du i det kortere skriftlige produkt skriver besvarelsen af dine problemstillinger:

- Præsentation af problemstillingen (spørgsmålet)
- Et overordnet svar på problemstillingen = *delkonklusion* på ca. 5-10 linjer
- Herefter følger en række *kortere* sætninger, der fortæller, hvad du vil komme ind på under den mundtlige præsentation, hvor du altså uddyber delkonklusionen.

Før den mundtlige eksamen skal du overveje, hvordan du vil lave din præsentation af dit kortere skriftlige produkt. Især *dokumentationen,* som er omtalt ovenfor, er du nødt til at planlægge grundigt, så de enkelte dele af dokumentationen tydeligt understøtter svarene på de enkelte problemstillinger, som er præsenteret i det kortere skriftlige produkt. Dine overvejelser samler du i et TALEPAPIR, som på den måde bliver din disposition for den mundtlige eksamen (se også s. 9).

Ud over talepapiret skal du til eksamen selvfølgelig også medbringe dit kortere skriftlige produkt og det materiale, du har anvendt.

VII. Forslag til arbejdsprocessen.

I weekenden i uge 48, efter du har trukket et eksamensmaterialesæt, skal du:

- Samle dine noter og materialer (bøger, artikler med mere) fra undervisningen i det flerfaglige emne, som eksamensopgaven tilhører

- Læse opgavebilagene grundigt igennem – husk at læse med en blyant eller lignende i hånden, så du kan tage noter undervejs

- Lave en kort beskrivelse af hver del i eksamensopgaven; f.eks. materialernes art, afsender, modtager, datering, tema, budskab, formål og kontekst (= sammenhæng)

Arbejdsprocessen i uge 49 og mandag i uge 50

Lektion	Mandag 30.11	Tirsdag 01.12	Onsdag 02.12	Torsdag 03.12	Fredag 04.12	Mandag 07.12
1.lektion	Morgentræning/ Arbejde selv med projekt	Morgentræning/ Arbejde selv med projekt	Finde og genlæse/ skimme materialer fra undervisningen der kan være med til at besvare spørgsmålene; herunder relevante materialer fra andre områder.	Morgentræning/ Arbejde selv med projekt	Anden undervisning	Morgentræning/ Arbejde selv med projekt
2.lektion	Anden undervisning	Anden undervisning	Anden undervisning	Anden Undervisning	Anden undervisning	Anden undervisning
3.lektion	Formulere spørgsmål som materialet kan være med til at give svar på	Anden undervisning	Sortere spørgsmålene med henblik på formulering af en foreløbig problemformulering og problemstillinger	Arbejde med problemstillingerne ud fra de trukne bilag og materiale, der er anvendt i undervisningen	Søge og arbejde med nyt materiale som kan uddybe besvarelsen af problemformuleringen. Det kan være materiale, der uddyber en eller flere af problemstillingerne eller materiale, der kan besvare en ny problemstilling, der er relevant i forhold til problemformuleringen	Sammenskrive det kortere skriftlige produkt (se også side 5-6 i manualen)
4.lektion	Anden undervisning	Formulere spørgsmål som materialet kan være med til at give svar på	Anden undervisning	Arbejde med problemstillingerne ud fra de trukne bilag og materiale, der er anvendt i undervisningen	Samle arbejdet med problemstillingerne. Her skal du finjustere problemformulering og problemstillinger, så spørgsmål og svar hænger rigtigt sammen, og du skal sikre, at alle tre fag indgår i besvarelsen.	Læse grundig korrektur på arbejdet og samle alle noter, kladder med mere i en mappe der ligger klar til den endelige eksamens-forberedelse.
5.lektion	Anden undervisning	Formulere spørgsmål som materialet kan være med til at give svar på	Arbejde med problemstillingerne ud fra de trukne bilag og materiale, der er anvendt i undervisningen	Arbejde med problemstillingerne ud fra de trukne bilag og materiale, der er anvendt i undervisningen	Sammenskrive det kortere skriftlige produkt (se også side 5-6 i manualen)	Anden undervisning

VIII. Hvad gør jeg med det bilagsmateriale, jeg har trukket?

1. Gør dig klart, hvilket af de 3 flerfaglige *forløb*, der er arbejdet med i undervisningen, bilagsmaterialet tilhører (området fremgår af opgavens forside).
2. Find noter og materialer om området, som du har fra undervisningen; herunder relevante materialer fra andre områder.
3. Undersøg de enkelte bilag. Notér bl.a., hvilken *type* hvert enkelt bilag er (artikel, statistik, lov, maleri eller lignende), hvem *forfatteren* eller *afsenderen* er, *hvornår* materialet er udformet (datering), og hvilken *sammenhæng* (kontekst) materialet er lavet i.
4. Nærlæs de enkelte bilag; under læsningen kan du med fordel notere stikord i margin og markere centrale passager.
5. Noter 2-3 fokuspunkter, som hvert af bilagene omhandler
6. På baggrund af din nærlæsning og dine noterede fokuspunkter til de enkelte bilag skal du nu finde et flerfagligt tema (f.eks. et historisk-, religiøst- eller samfundsfagligt fænomen, en begivenhed, en periode eller lignende), der kan binde materialerne og de 3 fag sammen.
7. Formuler med udgangspunkt i det flerfaglige tema et spørgsmål på analyseniveau; altså et spørgsmål der ikke er et entydigt svar på. Spørgsmålet vil være din *foreløbige* problemformulering. Hvis du sidder fast i formuleringen af et overordnet problem, kan dit arbejde fint tage udgangspunkt i det flerfaglige tema. I løbet af arbejdet med problemstillingerne (se punkt 8) vil du så arbejde dig frem til undersøgelsens overordnede problem = problemformuleringen.
8. Formuler herefter nogle problemstillinger (underspørgsmål), som skal hjælpe dig til at nå frem til et svar på problemformuleringen. Sørg for, at problemstillingerne tilsammen dækker alle tre taksonomiske niveauer (redegørelse, analyse og diskussion/vurdering). Husk, at såvel problemformulering som problemstillinger er *foreløbige*; de kan under hele forløbet justeres, så der bliver fornuftig sammenhæng mellem de spørgsmål, du stiller, og de svar, du finder frem til.
9. Nu er du nået dertil, hvor du kan starte arbejdet med at besvare din problemformulering og dine problemstillinger. I den del af processen skal du aktivt gøre brug af:
    - de udleverede bilag
    - din viden og begreber fra alle tre fag som I har arbejdet med i undervisningen
    - relevant materiale som du selv skal finde
10. Formulér konklusioner på dit arbejde med problemstillingerne og problemformuleringen
11. Perspektivér det flerfaglige tema, du har behandlet, til det ks-faglige tema, I har arbejdet med i undervisningen, så du er sikker på, at *dit* flerfaglige tema ”passer” til temaet fra undervisningen.
12. Gør dig klart, om du har haft vanskeligheder ved at bruge alle 3 fag i din besvarelse af problemformuleringen – hvorfor/hvorfor ikke.

IX. Hvordan *kan* min præsentation ved den mundtlige eksamen se ud?

Eksaminationstiden ved den mundtlige eksamen er 30 minutter pr. elev. Du har 6-8 minutter til at præsentere dit arbejde; resten af eksaminationen foregår som en samtale mellem dig og dine eksaminatorer samt censor. Der er ingen forberedelsestid, så din forberedelse til eksaminationen skal foregå FØR, du mødet til eksamen. Alle grupper skal møde i god tid før den første eksamination i gruppen, da gruppen placeres i et ventelokale, mens et gruppemedlem er til eksamen – dette er for at undgå snyd.

1. Indled med en kort præsentation af det **område** og den problemformulering, du har arbejdet med
2. Præsenter herefter din **besvarelse** af **problemformuleringen** = **den overordnede konklusion** på dit arbejde.
3. Herefter følger en præsentation af **problemstillingerne**
4. Videre følger en uddybning af dine **besvarelser af problemstillingerne i det kortere skriftlige produkt**. I besvarelsen af problemstillingerne **SKAL** det trukne bilagsmateriale i væsentligt omfang inddrages.
5. Herefter kan du **perspektivere** din problemformulering til det ks-faglige område, der er arbejdet med i undervisningen
6. Endelig kan du præsentere de **3 fags muligheder og begrænsninger** i forhold til arbejdet.

X. Bilag 14. Kultur- og samfundsfaggruppen – toårigt hf, august 2017 (uddrag)

4.2. Prøveform

Der afholdes en intern flerfaglig mundtlig prøve og en ekstern mundtlig prøve i ét af de tre fag.

4.2.1. Intern flerfaglig prøve

Undervisningstiden i faggruppen afsluttes to til fire uger før elevernes sidste undervisningsdag i tredje semester. Efter afslutning af undervisningstiden i faggruppen og før elevernes sidste undervisningsdag i tredje semester, afholdes en intern flerfaglig individuel mundtlig prøve på baggrund af et kortere skriftligt produkt. Prøven skal have det flerfaglige perspektiv som udgangspunkt og skal samtidig inddrage hvert af de tre fags bidrag til belysning af den flerfaglige problemstilling.

Eleverne trækker en opgave med ukendte bilag, hvorefter de skal udarbejde et kortere skriftligt produkt til brug ved en mundtlig fremlæggelse.

Elever, der ønsker at arbejde sammen, trækker i fællesskab en opgave i grupper på maksimalt tre elever.

Det skriftlige produkt udarbejdes i mindst 15 timer fordelt over mindst en uge, efter at undervisningstiden i faggruppen er afsluttet.

Eleverne modtager vejledning i løbet af den periode, hvor det skriftlige produkt udarbejdes. Det skriftlige produkt skal afleveres minimum tre dage før prøvens afvikling.

Opgaverne, der indgår som grundlag for prøven, skal relatere til mindst to flerfaglige forløb fra undervisningen, jf. pkt. 3.1., og den enkelte opgave må højst trækkes tre gange på samme hold.

Opgaverne indeholder en overskrift, der angiver undervisningsforløbets titel, og et ukendt, varieret bilagsmateriale på seks til otte normalsider a 2400 enheder (antal anslag inklusiv mellemrum). Det varierede bilagsmateriale skal indeholde tekst, statistisk materiale og billedmateriale. Ved anvendelse af elektronisk mediemateriale som en del af bilagsmaterialet svarer fire til syv minutters afspilning til én normalside.

Det skriftlige produkt skal have et omfang på to til fire sider og skal indeholde:

– titel

– en flerfaglig problemformulering

– oversigt over de problemstillinger, der er arbejdet med

– en behandling af problemstillingerne ud fra:

a) den trukne opgaves bilag

b) begreber og viden fra alle tre fag

c) egen indsamlet empiri eller selvfundet supplerende fagligt materiale

– en samlet konklusion på arbejdet med problemformuleringen.

Eksaminationstiden er ca. 30 minutter pr. elev. Eksaminationen indledes med elevens præsentation på ca. seks til otte minutter og former sig derefter som en faglig samtale mellem den enkelte elev og holdets faglærere, samt en fagperson fra skolen, der ikke har undervist de pågældende elever.

XI. Bilag 14. Kultur- og samfundsfaggruppen – toårigt hf, august 2017 (uddrag)

2.1. Faglige mål

Indhold

Eleverne skal kunne:

– anvende og kombinere viden, kundskaber og metoder fra fagene i faggruppen til at opnå indsigt i historiske, samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge i Danmark og i andre lande

– formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof

– forklare på hvilken måde fagene kan bidrage til at øge forståelsen af virkelighedsnære problemstillinger, herunder professionsrettede problemstillinger

– redegøre for forskellige livsanskuelser, religioner og politiske grundholdninger samt analysere deres betydning i en historisk og aktuel sammenhæng

– reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende, herunder en forståelse af samspillet mellem aktør og struktur

– diskutere egne og andres kulturelle værdier i forhold til nutidige og fortidige værdier

– anvende viden om centrale begivenheder og udviklingslinjer til at opnå forståelse af sammenhænge af kulturel og samfundsmæssig art i Danmark i samspil med omverdenen

– sætte religionerne og deres virkningshistorie i relation til udvalgte aspekter af dansk, europæisk og global kultur og tænkning

– undersøge samfundsmæssige sammenhænge, mønstre og udviklingstendenser med brug af begreber samt kvalitative og kvantitative data.

LL og ML/november 2026